

appropriate legal provision, the introduction of amendments and additions to the Constitution and the elaboration and adoption of a special law on the issues of implementation of the integration process.

Keywords: *state sovereignty, transformation, Interstate European integration, implementation, national state, the European Union.*

УДК 352.07:342.553(045)

А. С. Калінкін

КОНСТИТУЦІЙНА РЕФОРМА У СФЕРІ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

У статті розглядаються актуальні проблеми проведення конституційної реформи у сфері децентралізації державної влади шляхом розширення фінансових можливостей та повноважень органів місцевого та регіонального самоврядування.

Вказується на недоцільність внесення змін та доповнень до Конституції України з метою зміни державного устрою з унітарного на федеративний, зважаючи на відсутність глибинних причин та умов для політичної та адміністративно-територіальної децентралізації з послабленням центральних органів влади в частині реалізації загальнодержавних конституційних функцій, таких, як забезпечення національної безпеки, оборони, дотримання прав і свобод людини та громадянина, суверенітету та територіальної цілісності Української держави тощо.

На думку автора, належною метою конституційної децентралізації є бюджетно-фінансове, організаційно-розпорядче та компетенційне посилення територіальних громад та обраних ними органів місцевого самоврядування, що має знайти свій прояв у реалізації муніципальної реформи за зразками сучасних європейських країн та у відповідності до європейських правових стандартів публічного управління та локальної демократії. Особливо актуальною імплементація європейських стандартів місцевого самоврядування до законодавства та правозастосовчої практики є в умовах підписання України Угоди про асоціацію з Європейським Союзом, кінцевим стратегічним завданням чого на нормативно-правовому рівні визначено повноправний вступ України до ЄС – інтеграційного об'єднання, до фундаменту якого покладено принцип децентралізації та максимального розширення обсягу прав територіальних громад із забезпеченням державою їх реальної можливості самостійно вирішувати питання місцевого значення в межах чинного законодавства.

Ключові слова: *конституційна реформа, децентралізація, державна влада, територіальна громада, регіоналізація, локальна демократія.*

Постановка проблеми. Децентралізація державної влади є одним з ключових напрямів сучасної конституційної модернізації та реформування конституційно-правових інститутів в країнах Європи, що пов'язано не в останню чергу з інтенсифікацією процесів європейської міждержавної інтеграції, яка супроводжується необхідністю сприйняття загальноновизнаних демократичних правових та управлінських стандартів, зокрема в частині конституціоналізації та імплементації до національних правових систем доктрини та практики регіоналізму й муніципалізму.

Слід зазначити, що вказані підходи є притаманними як для права Європейського Союзу взагалі, так і для конституційного права держав-членів ЄС та держав, асоційованих з ЄС, адже сучасна Європа формально-юридично та фактично у

концептуальному сенсі є досить регіоналізованою спільнотою з особливим місцем територіальних громад у реалізації публічної влади на різних рівнях суспільної життєдіяльності. При цьому саме муніципальний рівень є найбільш наближеним до кожної особи, оскільки переважна частина адміністративних послуг надається органами місцевого самоврядування, сформованими на демократичній виборчій членами відповідної територіальної громади. Водночас, при здійсненні конституційного реформування не слід забувати і про такий рівень реалізації публічної влади, як регіональний, що дозволяє реалізувати спільні інтереси територіальних громад цілого регіону, включаючи порядок організації та діяльності місцевих органів державної виконавчої влади регіонального рівня, включаючи актуальні питання їх взаємодії з органами місцевого самоврядування з метою виключення дублювання повноважень, ефективного розподілу прибуткової та видаткової частини державного й місцевих бюджетів, найповнішого забезпечення конституційних прав і свобод людини та громадянина в межах відповідних територій тощо.

При цьому децентралізація державної влади має бути комплексною, охоплюючи податкову й фінансову сферу, законодавство про службу в органах публічної влади, питання адміністративно-територіальної реформи, оптимізацію апарату державного та муніципального управління, транскордонне співробітництво регіонів,

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Слід зазначити, що у вітчизняній конституційно-правовій науці було видано достатньо праць, присвячених проблематиці децентралізації державної влади як важливого елементу сучасної конституційної реформи. Зокрема, слід відзначити внесок таких авторів, як М. О. Баймуратов, О. В. Батанов, М. І. Корнієнко, В. В. Кравченко, В. С. Куйбіда, П. М. Любченко, М. П. Орзіх, В. Ф. Погорілко, Х. В. Приходько, В. М. Шаповал, Ю. С. Шемшученко та інших дослідників.

Водночас, останні два десятиліття стали знаменними для європейського конституціоналізму, значною кількістю нових та оновлених конституцій. Цей факт пояснюється як демократичною трансформацією держав Східної Європи, так і розвитком уявлень про форму та зміст сучасних конституцій. А це являється спонукальним фактором для розробки нових конституційних актів навіть в державах з позитивними демократичними та державотворчими традиціями. Очевидно, що такого роду тенденції посилюють інтерес до тематики, пов'язаної з конституційним реформуванням, необхідною складовою якого у сучасних умовах є децентралізація державної влади та передавання цілої низки державних повноважень на регіональний та муніципальний рівні публічного управління. Достатня емпірична база дозволяє підняти на якісно новий рівень весь теоретично-докринальний базис, пов'язаний з трансформацією сучасних конституцій, і саме необхідність системного й цілісного врахування та творчого опрацювання актуального новітнього фактологічного матеріалу практично-прикладного характеру у сфері проведення конституційних реформ обумовлює найважливіше науково-практичне завдання даної публікації – розвинути існуючі дослідження конституційних аспектів децентралізації державної влади у контексті здобутків та організаційного досвіду проведення відповідного конституційного реформування у сучасних європейських країнах з реальною демократичною парадигмою організації суспільних відносин.

Виклад основного матеріалу. Аналізуючи зміст та сутність конституційної реформи у сфері децентралізації державної влади, перш за все, важливо встановити доктринальне значення досить об'ємної комплексної категорії «конституційна реформа». Так, у Словнику конституційного права конституційна реформа визначається як «якісне, докорінне перетворення всієї політичної системи та державно-правових інститутів держави, спрямоване на створення основ конституційного ладу,

конституційно-правової бази сучасної демократичної держави, забезпечення необхідних політичних і правових умов для здійснення економічної реформи, побудови громадянського суспільства» [1, с. 65]. Однак дана дефініція, на нашу думку, не є достатньо повною та визначеною. По-перше, в ній не отримав віддзеркалення фактор часу, який свідчить про те, що конституційна реформа – це процес, що здійснюється протягом одноразової акції. По-друге, в цьому визначенні абсолютно відсутня орієнтація на реформування права і перехід держави і суспільства до нового етапу свого розвитку. Саме держава і право стають головними об'єктами впливу в ході конституційної реформи, поетапне здійснення якої свідчить про тривалість перетворювальних процесів, і дається взнаки на характері відносин, що реформуються. В ході конституційної реформи формуються і проявляються закономірності виникнення нової державності або якісного перетворення існуючої. Конституційна реформа має свій ареал, свою систему, на які розташовуються її емпіричні елементи, проглядаються їх зв'язки між собою і з зовнішніми обставинами. Для конституційних реформ характерні складність і різноманітність проявів подій, залежність їх від об'єктивних обставин і обумовленість закономірностями розвитку громадянського суспільства та державно-правових процесів.

Саме конституційна реформа є тим середовищем існування, в якому ростуть і відбуваються перетворювальні процеси, що забезпечують виникнення, становлення та функціонування держави і права. З цих позицій конституційну реформу слід оцінювати як невід'ємний, іманентний стан в функціонуванні держави і права, без якого неможливе об'єктивне пізнання предмета таких галузей наукових знань, як теорія держави і права, конституційне право, муніципальне право.

Як державно-правове явище, конституційна реформа відрізняється відносною незалежністю, саме тому вона не визначена і не визнана в якості предмета наукового пізнання конституційним правом. Кожна конституційна реформа, що історично існувала, безумовно, відрізняється своєрідністю. Але у всіх конституційних реформах мають місце загальні ознаки та якості, які комплексно пояснюють даний феномен, його сутність і значення. Вони дозволяють розглядати його як обов'язкове явище в історії кожної держави, що має внутрішньо детермінований характер. Дослідження конституційної реформи допомагає правильно витлумачити природу змін, що відбуваються в державі та суспільстві.

Існують різні теорії, які намагаються пояснити цю природу [2, с. 107-117]. Вважаємо, що конституціоналізм, як теорія, повинен виконувати таке ж завдання. У зв'язку з цим оцінка конституційних реформ з точки зору технології виконання цього завдання повинна включати позначення тих вихідних даних, на які зобов'язаний спиратися дослідник. Традиційно вчені опираються на огляд історичних подій і на його основі роблять теоретичні узагальнення і висновки. Сучасні правові теорії намагаються вивести розвиток кожної окремої держави з аналізу емпіричних даних, фактологічного матеріалу і цим обмежуються. Проте цього явно бракує для визнання висновків достатньо об'єктивними, тому пропонується враховувати не тільки емпіричне, а й хаотичне, біфуркаційні точки в конкретних історичних епізодах.

Характеристика конституційних реформ, з нашої точки зору, повинна бути дана з урахуванням всіх цих чинників, незалежно від того, ставиться завдання визначення тенденцій розвитку держави і суспільства чи ні.

Конституційні реформи є складним конкретно-історичним явищем, що мають об'єктивно притаманні тільки їм ознаки і якості: по-перше, вони здійснюються в певних часових межах, тобто мають історичні рамки; по-друге, конституційні перетворення поширюються на певну територію; по-третє, невід'ємним елементом конституційної реформи вважаються кризові явища в найважливіших сферах держави

та суспільного життя; по-четверте, конституційна реформа пов'язана з певним станом держави і права, яке називається перехідним періодом, обумовленим вищевказаними кризовими явищами.

Виходячи з подібного розуміння цілей, сутності та ціннісного змісту конституційної реформи, сучасні доктринальні підходи до децентралізації державної влади як елементу конституційної модернізації України можна поділити на три групи.

Представники першої групи є прибічниками фактичної бюджетної та фінансової регіоналізації Української держави. Говорячи про сучасний регіоналізм, треба зауважити, що це поняття не має єдиного визначення, що і зумовлює його наукову юридичну та політичну актуальність. Регіоналізм як суспільно-політичне явище виник на зламі XVIII-XIX ст.ст. у Франції у якості своєрідного протесту централізму влади та ціннісна орієнтація на регіональні пріоритети. А вже в XX ст. інститут регіоналізму знайшов практичне втілення (зокрема, в Італії, Іспанії та інших країнах світу). Більше того, регіональна держава може мати різний ступінь самостійності окремих частин країни, яка закріплюється загальнодержавною Конституцією. Так, В. Є. Чиркін висловлює думку про те, що «регіоналістична держава, що поєднує елементи федералізму, унітаризму, автономії, за своєї сутністю є перехідним від унітаризму до федералізму» [3, с. 156]. Але водночас слід зазначити, що у відповідності до класичної теорії держави у даному випадку йдеться про один загальний тип державного устрою – федерацію.

Цікаве визначення належить польському вченому П. Сліві, який намагається розкрити сутність конституційно-правового регіону через три його виміри:

1) суспільно-культурний вимір. Він передбачає переконаність у власній самобутності, наявність системи поглядів, цінностей, інтересів і потреб, яку поділяє більшість членів громади;

2) економічний вимір. Він проявляється у специфіці чи рівні економічного розвитку певного регіону, наявності спільних чи принаймні схожих методів господарювання, історично структурованої системи кооперативних зв'язків, внутрішньої взаємозалежності та загально визначених способів досягнення успіху;

3) політичний вимір. Він чітко виявляється в наявності політичних рухів, що прагнуть реалізувати свої вимоги на державному рівні та намагаються отримати максимум важелів впливу на ситуацію у своєму регіоні [4, с. 45].

Уельський дослідник-політолог Дж. Луфлін трактує регіоналізм як політичний напрям, що намагається посилити контроль регіонів за своїми політичними, економічними та соціальними справами створенням політичних та адміністративних інституцій із законодавчими повноваженнями, вважаючи при цьому зміст поняття «федералізм» дуже близьким до змісту поняття «регіоналізм», особливо у контексті сучасного фінансового федералізму, який передбачає високу фінансову самостійність суб'єктів федерації з відповідною фіскальною та бюджетною політикою держави, спрямованою на залишення основних коштів на потреби населення самого регіону та вирівнювання дотаційних регіонів до належного загальнодержавного рівня життя та соціально-економічного розвитку територій [5, с. 45].

Спробуємо запропонувати своє визначення регіоналізму, під яким у широкому політико-правовому сенсі розуміємо процес сегментації території держави за культурно-історичними, економічними, лінгвістичними підставами, які використовуються політичними силами для забезпечення автономії регіону по відношенню до центральної влади.

Водночас прихильники першого підходу вважають доречним зупинитися виключно на фінансовій децентралізації, закріпивши у бюджетному та податковому законодавстві нові підходи до фінансової самостійності окремих територій, і в даному

випадку, на наш погляд, більш правильним є фінансова децентралізація на рівні територіальних громад – носіїв права на місцеве самоврядування, оскільки саме цей рівень, а не рівень цілих областей, є найбільш наближеним до кожного громадянина – мешканця конкретного населеного пункту.

Беззаперечною перевагою цього підходу є те, що бюджетно-фінансова федералізація (або, іншими словами, регіоналізація) – це один з найефективніших способів децентралізації влади, але за умови відсутності тих чинників, що сприяють підризу державного суверенітету та територіальної цілісності держави. У цьому зв'язку слід зазначити, що поряд з наданням значної податкової та бюджетної самостійності недоречним вбачається надання окремим адміністративно-територіальним одиницям надмірних політичних прав, таких, як сецесія – право виходу зі складу держави, адже з великою долею вірогідності раніше чи пізніше це призведе до розпаду такої держави через ті чи інші тимчасові політичні, соціально-економічні або навіть зовнішньополітичні причини (як це мало місце з Автономною Республікою Крим, де навіть відсутність права на односторонній вихід у Конституції та законах України не завадила реалізувати відповідний руйнівний сценарій за безпосередньої та керівної участі іноземної сусідньої держави-агресора – Російської Федерації).

Натомість, другий, більш радикальний та комплексний, підхід до децентралізації просуває ідею політичної (широкої) федералізації української території, іноді, навіть, поєднуючи це з ідеєю про автономізацію окремих територіальних одиниць у складі України. Досить раціональним виглядає постулат цієї концепції про те, що «федерація створюється там і тоді, де і коли існують значні відмінності в етнічному складі населення країни, історичні, культурні і територіальні особливості», а Україна розглядається як «фактична гетерогенна країна, що логічно тяжіє до федерації, із значними регіональними відмінностями та напругами» [5, с. 270]; «Федералізація – це об'єктивний процес, своєрідний виклик XXI ст., який у разі поширення його досвіду на Україну й поступового, поетапного здійснення міг би: 1) зміцнити державну єдність та зберегти територіальну цілісність; 2) запобігти відцентровим сепаратистським проявам; 3) зняти соціально-культурну напруженість між регіонами (мовне питання, ставлення до певних історичних подій і т.д.)» [6, с. 5]. І дійсно, на перший поверхневий погляд може здаватися, що в умовах наявної ситуації на Сході України, запровадження федерального устрою могло б здатися досить непоганим способом врегулювання гострого збройного конфлікту, який відбувається протягом 2014-2015 рр. на території окремих районів Донецької та Луганської областей.

Та якщо вдатися до глибокого фундаментального аналізу передумов та засобів здійснення такого перетворення, можемо зробити висновок про недоцільність та неефективність останнього. Першою проблемою у перспективі зміни устрою на федеральний, на нашу думку, стане розширення простору узгоджень і дискусій щодо досягнення компромісів між представниками української еліти та значні фінансові витрати на формування апаратів влади суб'єктів федерації. Крім того, не є гарантованим забезпечення належної культурної безпеки та рівних економічних умов різних етнічних груп в межах роздробленої держави. Взагалі, в наукових колах панує думка, що дроблення території унітарної держави на суб'єкти федерації зазвичай є кроком назад у процесі державотворення [7, с. 66].

Перерахуємо інші проблеми, з якими зіткнеться державна влада у разі обрання курсу на радикальну децентралізацію у вигляді конституційної зміни територіального устрою: 1) в умовах політичної нестабільності, низького рівня правової культури та відповідальності владних структур існує загроза не тільки конфронтації сходу та заходу країни, порушення територіальної цілісності (що ми вже спостерігаємо у ситуації з АРК), а й взагалі розколу та втрати державного суверенітету; 2) політичний колапс та

соціально-економічне розбалансування держави у зв'язку з запровадженням федералізму в умовах відсутності реального народовладдя; 3) «відсутність чітко визначеної програми економічного розвитку України, розробленої з урахування регіональних виробничих потужностей, розрахованої на тривалий період» [8, с. 72].

Отже, федералізація на сьогодні не є прийнятним концептом конституційної реформи у сфері децентралізації, оскільки не тільки не вирішує стрижневих причин збройного протистояння чи соціально-економічної напруги, але тільки посилює їх, зменшуючи єдність народу України перед існуючими викликами та можливості державної влади із застосуванням усіх наявних ресурсів протистояти цим викликам та вирішувати важливі для суспільства загальнодержавні завдання, зокрема – щодо забезпечення національної безпеки і оборони, а також гарантування прав і свобод людини та громадянина на всій території держави незалежно від конкретного регіону чи населеного пункту проживання конкретної особи.

Третій, найбільш доцільний, на наше глибоке переконання, підхід ґрунтується на ідеї децентралізації влади в умовах збереження унітарного устрою України (тобто йдеться насамперед про рівень місцевого самоврядування з широкою фінансовою децентралізацією та посиленням саме окремих територіальних громад, а не великих адміністративно розподілених територій, якими в українському адміністративно-територіальному устрої є області).

У цьому контексті слід відзначити, що практична реалізація муніципальної складової конституційної реформи у сучасних вітчизняних соціально-економічних умовах ускладнюється через фінансову неспроможність органів місцевого самоврядування та загальний низький рівень правової культури та правосвідомості населення територіальних громад, яке не завжди достатньо обізнане зі своїми правами в сфері місцевого самоврядування та способами їх реалізації і захисту. Таким чином, конституційна модернізація муніципальної влади має передбачати, крім формально-юридичного внесення змін та доповнень до конституційно-правової матерії, також фактичне зростання матеріальних, бюджетно-фінансових, організаційно-правових можливостей органів самоврядування, а також правової обізнаності та соціальної свідомості і активності мешканців відповідних територій.

Вдосконалення економічних механізмів здійснення публічної влади на рівні місцевого самоврядування потребує оптимізації податкової і бюджетної політики в напрямку збільшення частки доходів місцевих бюджетів щодо інших рівнів бюджетної системи, збільшення податкових джерел наповнення місцевих бюджетів задля забезпечення самостійності муніципалітетів у визначенні власних бюджетних видатків і створення стимулів у розвитку власної доходної бази. Крім того, вдосконалення соціально-економічних механізмів муніципального управління вимагає від місцевої влади ефективних дій за такими ключовим напрямками, як: підтримка малого бізнесу; стимулювання внутрішніх інвесторів і залучення зовнішніх інвестицій; сприяння розвитку підприємств; становлення ринкової інфраструктури; формування привабливого іміджу муніципального утворення; всебічний розвиток публічно-приватного партнерства в межах окремих населених пунктів тощо.

Модернізація організаційно-правових механізмів муніципального управління має передбачати вдосконалення механізму відповідальності органів влади муніципального утворення перед місцевим населенням та перед державою, а також вдосконалення механізму державного контролю, тобто на рівні конституційної реформи фінансово-податкова децентралізація та збільшення повноважень органів місцевого самоврядування має супроводжуватися посиленням компетенції правоохоронних та контролюючих державних органів щодо забезпечення дотримання законності у діяльності муніципальних інституцій та їх посадових осіб.

В цілому, підсумовуючи ці три підходи до можливої оптимальної моделі державного устрою сучасної децентралізованої держави, можна констатувати, що на сучасному етапі для України найбільш оптимальним варіантом є не створення федеративної держави, а поміркована фінансова й управлінська децентралізація з переданням широких бюджетних й податкових можливостей, додаткових повноважень, кадрових питань на рівень місцевого самоврядування, що обумовлюється кількома причинами.

По-перше, Україна не є державою з великою кількістю компактних місць проживання національних меншин, а тому, на відміну від, наприклад, Російської Федерації, на сьогодні немає необхідності та доцільності створення на її території будь-яких національних республік.

По-друге, політична ситуація, яка склалася в Україні, потребує зміцнення єдності та територіальної цілісності країни у політичному сенсі, а не її послаблення.

По-третє, поряд із зміцненням політичної єдності країни найкращим способом підвищити рівень соціально-економічного розвитку та життя громадян є фінансова децентралізація, яка є найбільш ефективною, як показує досвід зарубіжних країн (наприклад, Польщі) саме на муніципальному рівні як найближчому до кожної людини, на якому вирішується переважна більшість життєво важливих повсякденних питань.

Висновок. Розмірковуючи про децентралізацію державної влади як важливий напрям та невід'ємний елемент сучасної конституційної реформи в Україні, можна дійти до загального доктринально-концептуального висновку про недоцільність внесення змін та доповнень до Конституції України з метою зміни державного устрою з унітарного на федеративний, зважаючи на відсутність глибинних причин та умов для політичної та адміністративно-територіальної децентралізації з послабленням центральних органів влади в частині реалізації загальнодержавних конституційних функцій, таких, як забезпечення національної безпеки, оборони, дотримання прав і свобод людини та громадянина, суверенітету та територіальної цілісності Української держави тощо.

Натомість, належною метою конституційної децентралізації цілком логічно вбачається бюджетно-фінансове, організаційно-розпорядче та компетенційне посилення територіальних громад та обраних ними органів місцевого самоврядування, що має знайти свій прояв у реалізації муніципальної реформи за зразками сучасних європейських країн та у відповідності до європейських правових стандартів публічного управління та локальної демократії. Особливо актуальною імплементація європейських стандартів місцевого самоврядування до законодавства та правозастосовчої практики є в умовах підписання України Угоди про асоціацію з Європейським Союзом, кінцевим стратегічним завданням чого на нормативно-правовому рівні визначено повноправний вступ України до ЄС – інтеграційного об'єднання, до фундаменту якого покладено принцип децентралізації та максимального розширення обсягу прав територіальних громад із забезпеченням державою їх реальної можливості самостійно вирішувати питання місцевого значення в межах чинного законодавства.

Список використаної літератури

1. Конституционное (государственное) право : справ. / под ред. В. И. Лафитского. - М.: Юристъ, 1995. – 191 с.
2. Веденеев Ю. А. Теория и практика переходных процессов в развитии российской государственности / Ю. А. Веденеев // Государство и право. – 1995. – №1. – С. 107-117.
3. Чиркин В. Е. Конституционное право зарубежных стран : учеб. / В. Е. Чиркин. – М. : Юристъ, 2000. – 600 с.
4. Калитчак Р. Г. Регіоналізм у європейських інтеграційних процесах / Р. Г. Калитчак. – К. : Знання, 2007. – 303 с.

5. Кресіна І. О. Адміністративно-територіальна реформа в Україні: політико-правові проблеми : моногр. / І. О. Кресіна, А. А. Коваленко, К. М. Вітман, О. В. Скрипнюк, Є. В. Перегуда, О. М. Стойко, О. Г. Кучабський, В. А. Явір; за ред. І. О. Кресіної. – К. : Логос, 2009. – 480 с.
 6. Колесніченко В. Федеративна Україна: безальтернативна альтернатива розвитку Української держави / В. Колесніченко, М. Бортнік // Голос України. – 2009. - № 194. – С. 4-5.
 7. Корнієнко М. І. Чи потрібні Україні її федералізація або автономізація? / М. І. Корнієнко // Вибори та демократія. – 2004. – Вип. 32. – С. 66.
 8. Міщук В. Перспективи розвитку та удосконалення державного устрою України: унітаризм чи федералізм / В. Міщук // Воєнна історія. – 2012. – № 4-6. – С. 68-74.
- Стаття надійшла до редакції 10.12.2014 р.

A. S. Kalinkin

THE CONSTITUTIONAL REFORM IN DECENTRALIZATION OF STATE POWER

In the article we can see the actual problems of constitutional reforms in decentralization of state power by expanding financial capacity and powers of local and regional government.

It is shown that the improvement of economic mechanisms of public administration at the local government needs to optimize the tax and budget policy to increasing the share of local budgets to other levels of government, increasing tax sources of local budgets to ensure the autonomy of municipalities in determining their own public spending and incentives to develop their own revenue base. In addition, improving social and economic mechanisms of municipal government requires local authorities effective action in such key areas as: support for small businesses; stimulating domestic investors and attracting foreign investment; promote the development of enterprises; of market infrastructure; formation of an attractive image of the municipality; comprehensive development of public-private partnerships within individual settlements and so on.

Highlights the unreasonableness of amendments and additions to the Constitution of Ukraine to change the government from unitary to federal, in the absence of underlying causes and conditions for political and territorial administrative decentralization of the weakening of central government in the realization of the national constitutional functions, such as security national security, defense, human rights and freedoms of man and citizen, sovereignty and territorial integrity of the Ukrainian state and so on.

The author believes that the purpose of proper constitutional decentralization is fiscal, organizational and administrative of competence and strengthening local communities and their elected local government, which has found its expression in the implementation of municipal reform on samples of modern European countries and in accordance with European legal standards public governance and local democracy. Particularly relevant implementing European standards for local government legislation and legal practice is in terms of signing Ukraine Association Agreement with the European Union, the ultimate strategic objective to which the regulatory framework defined full accession of Ukraine to the EU - integration association, foundation on the principle of decentralization and maximize the scope of the rights of local communities with the provision of state real opportunity to solve local issues within current legislation.

Keywords: *constitutional reform, decentralization, public authorities, local community, regionalization, local democracy.*